

Čís. 7399.

Exekučním titulem podle § 1 čís. 17 ex. ř. není notářský spis, jenž nezjišťuje dluh již trvající, nýbrž obsahuje pouze úmluvu o budoucím poskytnutí zápůjčky.

(Rozh. ze dne 13. října 1927, R II 331/27.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě notářského spisu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 3 not. ř. jest jednou z náležitostí exekučně vykonatelného notářského spisu, by byl ve spise zjištěn dluh. Zjištění dluhu předpokládá dluh již vzniklý, trvající. Podle odstavce 1. notářského spisu, o který tuto jde, nejedná se však o dluh již trvající, nýbrž Josef D., nyníšší vymáhající věřitel, prohlašuje zde, že vzhledem k nastávajícímu sňatku své dcery s Vilémem J-em poskytuje mu úvěr 140.000 Kč a že uvedený peníz J-ovi v den sňatku vyplatí. Podle toho notářský spis nezjišťuje dluh již trvající, nýbrž obsahuje úmluvu o budoucím poskytnutí zápůjčky a nemá tudíž náležitosti exekučně vykonatelného notářského spisu shora vytknuté. Jestliže se v odstavci 5. a 6. notářského spisu mluví o nároku Josefa D-a na vrácení zápůjčky, pokud se týče o závazku Viléma J-a k jejímu zaplacení a o zapůjčené částce, rozumí se tím zřejmě zápůjčka, která podle odstavce 1. notářského spisu má býti, pokud se týče bude poskytnuta, a nelze v tom shledávati, jak za to má dovolací rekurent, potvrzení dluhu již existentního. Notářský spis, o nějž se návrh dovolacího rekurenta na povolení exekuce opírá, není pro nedostatek shora uvedené náležitosti notářským spisem podle § 3 not. ř., není proto způsobilým exekučním titulem podle § 1 čís. 17 ex. ř. a rekursní soud z toho důvodu zamítl návrh na povolení exekuce právem.

Čís. 7400.

Nejde o smlouvu nájemní, nýbrž o smlouvu svého druhu, blížíci se smlouvě služební, byl-li kdo přijat do bytu za to, že konal určité práce, jichž rozsah a cena nebyly určeny.

(Rozh. ze dne 13. října 1927, R II 335/27.)

Proti žalobě majitele domu o odevzdání bytu vnesli žalovaní uživatelé bytu námitku nepřípustnosti pořadu práva. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud námitku zamítl. **Důvody:** Ze spisů jest patrné, že mezi stranami bylo ujednáno, že žalobce přijme žalované do bytu proti tomu, že žalovaní musí

pro žalobce a pro jeho nemocnou manželku vykonávati práce, totiž prátí, uklízeti, choditi na trávu a nositi oběd. Z toho vyplývá, že nejen nebyl smluven plat v penězích, nýbrž ani rozsah a cena prací, následkem čehož jsou splněny podmínky smlouvy nájemní podle ustanovení § 1090 obč. zák., jelikož schází stanovení určité ceny za byt. Není sice vyloučeno, že úplata za poskytování bytu může pozůstávati nejen v penězích, nýbrž i v jiných zastupitelných věcech, zejména v plodinách, přece však se vyžaduje, by cena těchto zastupitelných věcí byla určitě stanovena. V souzeném případě se tak nestalo, neboť nebylo ujednáno, které práce, v jakých rozměrech a v jaké ceně mají žalovaní pro žalobce vykonávati. I když se žalovaným jednalo hlavně o získání bytu, nelze přece to, co bylo mezi stranami ujednáno, považovati za smlouvu nájemní, nýbrž jedná se o smlouvu zvláštní, na niž nelze použiti ustanovení § 1090 obč. zák. a násl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatelé tvrdí, že úmyslem stran při ujednávání sporné smlouvy a důvodem jejího uzavření bylo převážně získání a poskytnutí užívání bytu, a poukazují ku svědecké výpovědi Bedřišky M-ové a Boženy B-ové, že zejména tato potvrdila, že na konání práce jimi žalobcům ani tak mnoho nezáleželo, nýbrž k smlouvě že došlo proto, že byli tehda bez bytu, a že se zřetelem na tuto okolnost dlužno považovati spornou smlouvu za nájemní smlouvu, při níž nájemné bylo placeno pracemi. Stěžovatelům nelze přisvědčiti. Právem posoudil rekursní soud spornou smlouvu jako smlouvu svého druhu, čímž zřetelně projevil právní názor, že při smlouvě, při níž je místo nájemného ujednáno konání prací, která tedy je bližší služební, než nájemní smlouvě, obdoby nájemní smlouvy nemůže býti použito. Okolnost, že stěžovatelům více záleželo na bytu, poněvadž tehda byli bez bytu, než na konání prací, je ovšem s jejich hlediska zcela pochopitelná, není však na újmu správnosti právního názoru rekursního soudu, že sporná smlouva není nájemní smlouvou, a to z té příčiny, že nebylo ujednáno, které práce, v jakých rozměrech a v jaké ceně mají stěžovatelé pro žalobce vykonávati. Stěžovatelé sice míní, že tím, že povinností jejich bylo prátí, uklízeti, nositi oběd, choditi na trávu a pracovati na polích, totiž na řepě ráno před jejich stálým zaměstnáním, byl rozsah jejich prací určen postačitelně, a že také cena prací těchto byla určitelná, ale nelze schváliti ani tento jejich názor. Činže sice (§ 1092 obč. zák. slova »nájemné a pachtovné zapravuje se jako kupní peníz, nebyla-li učiněna jiná úmluva«) nemusí záležeti výhradně v penězích, činží může býti zajisté i určité množství naturálií, ale z ustanovení § 1103 obč. zák. je zjevnou hranice, položená zákonem obdobnému používání předpisů o nájemní smlouvě. Je-li povinností stěžovatelů konati sice určité práce, ale bez určení jejich rozsahu a jejich ceny, jde o smlouvu svého druhu a převážně o služební smlouvu (§ 1151 obč. zák.), při které mzda byla vymíněna v poskytování bytu, nelze tedy

podle § 7 obč. zák. užití o ní obdoby předpisů o nájemní smlouvě, nýbrž sluší o ní použití předpisů o služební smlouvě.

Čís. 7401.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Změna společenstevní smlouvy zvýšením závodních podílů jest sice přípustna, avšak dlužno se o ní usnésti kvalifikovanou většinou valné hromady, nemají-li stanovy o této většině jiného předpisu. Zvýšení závodních podílů neváže člena, jenž byl sice členem společenstva v den usnesení valné hromady o zvýšení podílů, avšak své podíly vypověděl ještě přede dnem, kdy usnesení valné hromady bylo zapsáno do společenstevního rejstříku.

Třebas byl člen společenstva vázán usnesením valné hromady o zvýšení členských podílů, nemůže je společenstvo na něm vymáhati po uplynutí jeho doby ručební. Totéž platí i ohledně doplateků podle § 3, třetí odstavec, nařízení ze dne 21. března 1918, čís. 105 ř. zák., byl-li úpadek společenstva vyhlášen teprve po zániku členství a ručební povinnosti člena.

(Rozh. ze dne 14. října 1927, R I 503/27.)

Soud první stolice nevyhověl připomínkám členů společenstva Č. proti výpočtu příspěvků sestavenému správcem úpadekové podstaty. Rekursní soud vyhověl rekursu Jaroslava P-a, změnil napadené usnesení a vyslovil, že zaniklo členství Jaroslava P-a ve společenstvu Č. a že Jaroslav P. nemá suplementární a záruční povinnosti. Důvod y: Pro posouzení oprávněnosti stížnosti Jaroslava P-a jest jediné rozhodnou okolností ta, zda jeho členství ve společenstvu, o něž jde, zaniklo, čili nic. Podle § 9 stanov přestává býti členem družstva, kdo dal výpověď na všechny své závodní podíly, a končí členství uplynutím správního roku, byla-li dána výpověď na všechny závodní podíly tři měsíce před ukončením správního roku. Poněvadž dne 29. března 1921 zapsáno bylo v rejstříku společenstevním při družstvu, o něž jde, že zakládá se na stanovách v §§ 4, 7, 14, 16, 23, 25 a 26 změněných, kteréžto změny byly usneseny na valné hromadě ze dne 2. března 1921, jde o to, zda před tím Jaroslav P. oznámil své vystoupení z družstva, čili nic. Jaroslav P. předložil průklep dopisu ze dne 1. března 1921, jímž vypovídá svůj podíl k 31. prosinci 1921, tak že podle toho stala se výpověď podílu dnem 1. března 1921. V připomínkách uvádí sice Jaroslav P., že výpověď dal dne 21. března 1921, to však prohlašuje Jaroslav P. za omyl, neboť správně má býti dne 1. března 1921. V členské knize poznamenán jest v rubrice den výpovědi tužkou »17./1. 1922 všechny podíly«, což vysvětluje Jaroslav P. tím, že se tak stalo asi následkem důvěrného jeho dopisu ze dne 13. ledna 1922, v němž se odvolával na předcházející výpověď z roku 1921. Podle toho všeho není pochybnosti o tom, že Jaroslav P. vypověděl své podíly dnem 1. března 1921 a přestal důsledkem toho býti členem společnosti, o niž jde, dnem 31. prosince 1921. Zaniklo